

Informacja podsumowująca
wyniki oceny ryzyka nadużyć finansowych
w programie regionalnym FEdKP

marzec 2024 r.

Spis treści

Wprowadzenie	3
Zestawienie wyników cząstkowych samooceny ryzyka nadużyć finansowych	6
Podsumowanie wyników i wnioski	17
Wykaz skrótów	18
Podstawa prawna	18

Wprowadzenie

Instytucja Zarządzająca Funduszami Europejskimi dla Kujaw i Pomorza 2021-2027 jest zobowiązana, uwzględniając stwierdzone rodzaje ryzyka, wprowadzić skuteczne i proporcjonalne środki zwalczania i wykrywania nadużyć finansowych¹.

W tym celu Zarząd Województwa Kujawsko-Pomorskiego przyjął Strategię zwalczania nadużyć finansowych w programie regionalnym Fundusze Europejskie dla Kujaw i Pomorza 2021-2027². Dokument służy zapewnieniu jednolitych reguł stosowanych przez instytucje systemu wdrażania programu. Strategia ma również zachęcać beneficjentów do wprowadzenia środków przeciwdziałających nadużyciom.

Zarząd powołał Zespół ds. nadużyć finansowych w programie regionalnym Fundusze Europejskie dla Kujaw i Pomorza 2021-2027³. Skład Zespołu został wybrany zgodnie z zaleceniami zawartymi w Wytycznych KE, spośród pracowników IZ oraz IP odpowiedzialnych za wybór wnioskodawców, wdrażanie projektów, kontrole i płatności.

Na podstawie Wytycznych KE oraz Wytycznych dot. unikania konfliktu interesów, Zespół będzie regularnie przeprowadzał ocenę ryzyka nadużyć finansowych w FEdKP. IZ oraz IP wykorzystują do oceny narzędzie zaproponowane przez Komisję Europejską, które pozwala przanalizować procesy najbardziej narażone na ryzyko nadużyć finansowych, czyli:

- wybór wnioskodawców – arkusz 1,
- realizację programu i weryfikację działań – arkusz 2,
- poświadczenia i płatności – arkusz 3,
- zamówienia publiczne udzielane przez instytucje – arkusz 4.

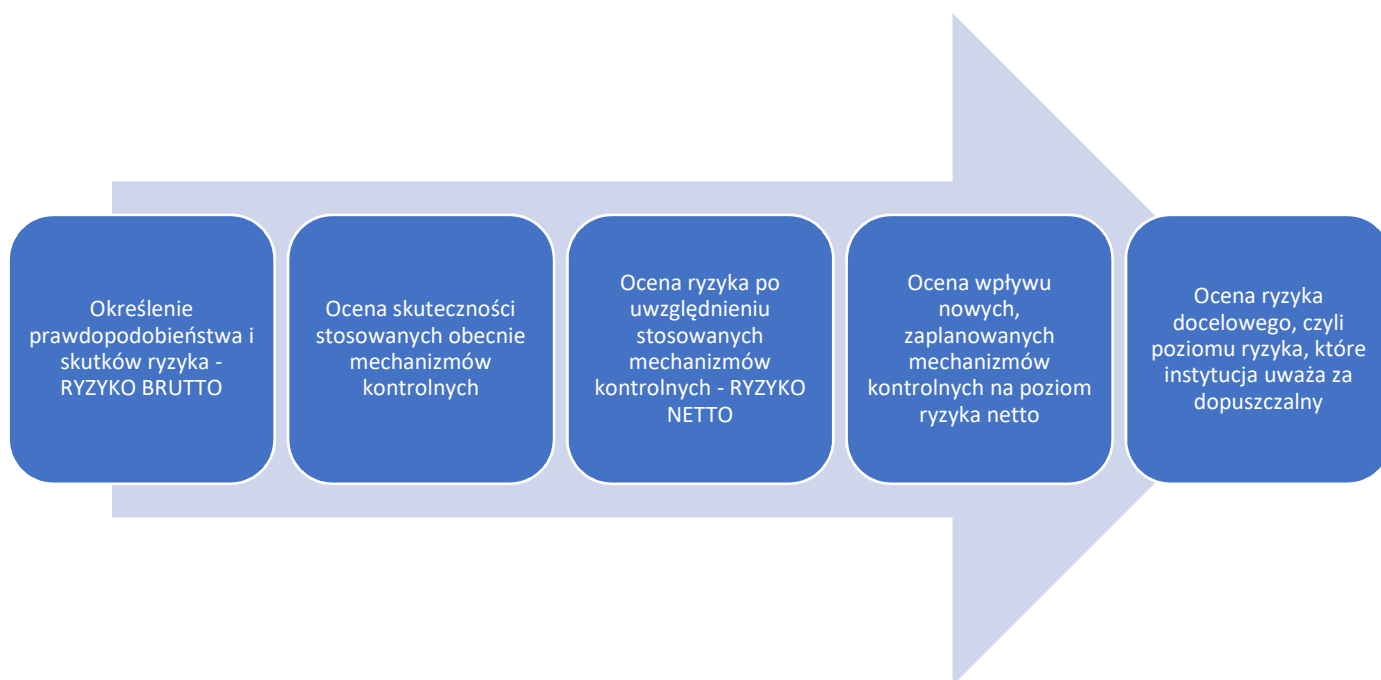
---

¹ Zgodnie z art. 74 ust.1 lit. c) i d) rozporządzenia ogólnego.

² Strategia została przyjęta uchwałą Zarządu nr 47/2499/23 z 22.11.2023 r.

³ Zespół został powołany uchwałą Zarządu nr 47/2500/23 z 22.11.2023 r.

Ocena przebiega w podziale na pięć etapów:

Ocenę w zakresie własnych zadań przeprowadziły:

1. Instytucja zarządzająca:

- DW – Departament Wdrażania Funduszy Europejskich dla Kujaw i Pomorza
- WZ – Wydział Zamówień Publicznych i Partnerstwa Publiczno-Prawnego

2. Instytucje pośredniczące we wdrażaniu FEEdKP:

- IP WUP – Wojewódzki Urząd Pracy w Toruniu
- IP ZIT – Miasto Bydgoszcz reprezentujące Zintegrowane Inwestycje Terytorialne dla Bydgoskiego Obszaru Funkcjonalnego.

Wydział Certyfikacji Funduszy Europejskich dla Kujaw i Pomorza wskazał, że w związku z informacją z KE – ze względu na brak spełnienia trzech warunków podstawowych na poziomie kraju (w zakresie transportu, zdrowia oraz Karty Praw Podstawowych) – w 2023 r. nie było możliwości księgowania wydatków w ramach FEEdKP. W związku z tym nie ma możliwości przeprowadzenia oceny ryzyka nadużyć finansowych w FEEdKP.

Zgodnie z regulaminem pracy Zespołu, przewodnicząca Zespołu – Iwona Jaszczuk, Naczelnik Wydziału Zarządzania Programami Regionalnymi – zaproponowała przeprowadzenie oceny ryzyka nadużyć finansowych w trybie zdalnym. Propozycja została zaakceptowana przez członków Zespołu.

31 stycznia 2024 r. do członków Zespołu przekazano arkusze oceny wraz z instrukcją ich wypełniania.

Po przeprowadzeniu przez właścicieli procesów oceny ryzyka nadużyć finansowych, wyniki zostały przesłane do Biura Zarządzania Systemem Wdrażania w Departamencie Zarządzania Funduszami Europejskimi dla Kujaw i Pomorza, odpowiedzialnego za obsługę Zespołu. Pracownik ww. biura sporządził projekt Informacji podsumowującej ocenę ryzyka nadużyć finansowych w programie regionalnym FEdKP, który przesłano członkom Zespołu do akceptacji.

Zespół przeanalizował uzyskane wyniki, dające całościowy obraz narażenia na ryzyko nadużyć finansowych systemu zarządzania i kontroli FEdKP. Następnie drogą elektroniczną nastąpiła wymiana uwag i komentarzy oraz wypracowanie i akceptacja ostatecznej wersji informacji podsumowującej wyniki.

Zestawienie wyników cząstkowych oceny ryzyka nadużyć finansowych

W tabeli zostały przedstawione wartości brutto i netto ocenianych ryzyk, które są najistotniejsze ponieważ:

- ryzyko brutto – oznacza poziom ryzyka przed uwzględnieniem wpływu istniejących lub planowanych do wdrożenia mechanizmów kontrolnych;
- ryzyko netto – odnosi się do poziomu ryzyka po uwzględnieniu wpływu istniejących mechanizmów kontrolnych i ich skuteczności, czyli sytuacja obecna.

Wartość punktowa ryzyka:

wartość:	klasyfikacja:
	ryzyko nie dotyczy jednostki
1-3	dopuszczalne
4-6	znaczne
8-16	krytyczne

Arkusz 1 **Wybór wnioskodawców (WW)** wypełniły :

- DW – Departament Wdrażania Funduszy Europejskich dla Kujaw i Pomorza
- IP WUP – Instytucja pośrednicząca we wdrażaniu FEEdKP – Wojewódzki Urząd Pracy w Toruniu
- IP ZIT – Instytucja pośrednicząca we wdrażaniu FEEdKP – Miasto Bydgoszcz

Nr referencyjny ryzyka	Ryzyko	Opis ryzyka	DW		IP WUP		IP ZIT	
			Ryzyko brutto	Ryzyko netto	Ryzyko brutto	Ryzyko netto	Ryzyko brutto	Ryzyko netto
WW1	Konflikt interesów/ łapówka w komisji oceniającej	Członkowie komisji oceniającej świadomie wpływają na ocenę i wybór projektów, faworyzując niektórych wnioskodawców w sposób korzystny rozpatrując ich wnioski podczas oceny lub wywierając nacisk na innych członków zespołu.	4	1	3	1	2	1
WW2	Fałszywe deklaracje składane przez wnioskodawców	Wnioskodawcy składają nieprawdziwe deklaracje (w tym oświadczenia, zaświadczenia i inne dokumenty wymagane regulaminem wyboru projektów), przez co wprowadzają komisję oceniającą w błąd, sugerując spełnienie kryteriów kwalifikowalności, tak, aby ich projekt został wybrany.	4	1	2	1	3	1

Nr referencyjny ryzyka	Ryzyko	Opis ryzyka	DW		IP WUP		IP ZIT	
			Ryzyko brutto	Ryzyko netto	Ryzyko brutto	Ryzyko netto	Ryzyko brutto	Ryzyko netto
WW3	Podwójne finansowanie	Wnioskodawca ubiega się o dofinansowanie dla tego samego projektu z kilku funduszy unijnych i/lub państw członkowskich bez zgłaszania tych wniosków.	2	1	2	1	3	1
WW4	Konflikt interesów/ łapówka w radzie LGD	Członkowie rad LGD świadomie wpływają na ocenę i wybór projektów, faworyzując niektórych wnioskodawców, przyznając więcej punktów niż faktycznie powinni lub zaniżając oceny innych wnioskodawców biorących udział w naborze.	1	1				

Arkusz 2 **Realizacja programu i weryfikacja działań (RiW)** wypełniły:

- DW – Departament Wdrażania Funduszy Europejskich dla Kujaw i Pomorza
- IP WUP – Instytucja pośrednicząca we wdrażaniu FEdKP – Wojewódzki Urząd Pracy w Toruniu
- IP ZIT – Instytucja pośrednicząca we wdrażaniu FEdKP – Miasto Bydgoszcz

Nr referencyjny ryzyka	Ryzyko	Opis ryzyka	DW		IP WUP		IP ZIT	
			Ryzyko brutto	Ryzyko netto	Ryzyko brutto	Ryzyko netto	Ryzyko brutto	Ryzyko netto
RiW1	Ukryty konflikt interesów lub łapówki i nielegalne honoraria	Członek personelu beneficjenta faworyzuje oferenta/ wykonawcę, ponieważ: - wystąpił niezgłoszony konflikt interesów lub - przekazano łapówkę bądź nielegalne honorarium.	6	1	3	1	6	1
RiW2	Unikanie wymaganej procedury konkurencyjnej	Beneficjent unika wymaganej procedury konkurencyjnej, faworyzując konkretnego oferenta przy udzielaniu lub utrzymaniu jego zamówienia poprzez: - dzielenie zamówień lub - nieuzasadnione udzielenie zamówienia jednemu oferentowi lub - niezorganizowanie procedury przetargowej lub - nieprawidłowe przedłużenie okresu obowiązywania zamówienia.	6	1	3	1	2	1
RiW3	Manipulowanie przebiegiem	Beneficjent faworyzuje jednego z oferentów m.in. poprzez:	6	1	3	1	3	1

Nr referencyjny ryzyka	Ryzyko	Opis ryzyka	DW		IP WUP		IP ZIT	
			Ryzyko brutto	Ryzyko netto	Ryzyko brutto	Ryzyko netto	Ryzyko brutto	Ryzyko netto
	procedury konkurencyjnej	- sfalszowanie specyfikacji warunków zamówienia - ujawnienie ważnych danych i informacji - manipulowanie ofertami.						
RiW4	Zmowa przetargowa	W celu otrzymania zamówienia oferenci manipulują procedurą konkurencyjną zorganizowaną przez beneficjenta, wchodząc w znowę z innymi oferentami lub tworząc fikcyjnych oferentów: - zmowa przetargowa obejmująca składanie ofert przez wzajemnie powiązane przedsiębiorstwa lub - fikcyjny usługodawca.	6	1	2	1	2	1
RiW5	Nieuczciwe informowanie o cenach	Oferent manipuluje procedurą konkurencyjną nie podając w ofercie niektórych kosztów.	6	1	2	1	2	1
RiW6	Manipulowanie zestawieniami poniesionych wydatków	Wykonawca manipuluje zestawieniami poniesionych wydatków lub fakturami w celu zawyżenia lub powtórnego wykazania poniesionych kosztów. - wykonawca dubluje zestawienia poniesionych kosztów lub - fałszuje, zawyża lub powiela faktury.	6	1	3	1	6	1
RiW7	Niedostarczenie lub zastąpienie produktów	Wykonawca narusza warunki zamówienia, nie dostarczając uzgodnionych produktów lub	6	1	3	1	2	1

Nr referencyjny ryzyka	Ryzyko	Opis ryzyka	DW		IP WUP		IP ZIT	
			Ryzyko brutto	Ryzyko netto	Ryzyko brutto	Ryzyko netto	Ryzyko brutto	Ryzyko netto
		wprowadzając w nich zmiany, bądź zastępując je produktami niższej jakości: - zastępowanie produktów lub - brak produktów lub niedostarczona zgodnie z umową o udzielenie dotacji usługa.						
RiW8	Zmiana w obowiązującym kontrakcie	Beneficjent i wykonawca działają w znowie w celu zmiany istniejącego zamówienia, tak by zapisy umowy były korzystniejsze dla wykonawcy, w takim stopniu, że pierwotna decyzja o udzieleniu zamówienia przestaje obowiązywać.	6	1	3	1	3	1
RiW9	Zawyżanie kwalifikacji pracowników lub zakresu wykonywanych przez nich czynności	Beneficjent/ wykonawca świadomie zawyża kwalifikacje pracowników lub zakres wykonywanych przez nich czynności w celu deklarowania ich jako koszty kwalifikowalne: - niewystarczająco wykwalifikowani pracownicy lub - niezgodne z rzeczywistością opisy czynności wykonanych przez pracowników.	6	1	2	1	6	1
RiW10	Fałszywe koszty pracy	Beneficjent/ wykonawca w sposób umyślny fałszuje koszty pracy (za czynności nie wykonane lub wykonane niezgodnie z zamówieniem): - fałszywe koszty pracy	6	1	2	1	2	1

Nr referencyjny ryzyka	Ryzyko	Opis ryzyka	DW		IP WUP		IP ZIT	
			Ryzyko brutto	Ryzyko netto	Ryzyko brutto	Ryzyko netto	Ryzyko brutto	Ryzyko netto
		<ul style="list-style-type: none"> - brak wynagrodzenia za nadgodziny - wykazane nieprawidłowe stawki pracy - koszty pracowników wykazywane w odniesieniu do nieistniejących osób - koszty pracowników wykazywane w odniesieniu do czynności wykonanych poza okresem realizacji zamówienia. 						
RiW11	Koszty pracy są nieprawidłowo przydzielane do poszczególnych projektów	Beneficjent świadomie nieprawidłowo rozdziela koszty pracowników między projekty unijne i inne źródła finansowania.	6	1	2	1	2	1
RiW 12	Fałszywe, zawyżone lub powielone dokumenty.	Beneficjent świadomie ujmuje w rozliczeniu wydatki zawyżone lub wydatki na podstawie dokumentów fałszywych, błędnych bądź powielonych.	1	1	3	1	6	1
RiW 13	Zaprzestanie realizacji projektu w związku z/ skutkujące nadużyciem finansowym	<ul style="list-style-type: none"> - Utrudniony/niemożliwy kontakt z beneficjentem. - Brak siedziby beneficjenta pod adresem wskazanym w dokumentacji. - W przypadku rozwiązania umowy o dofinansowanie beneficjent nie przedkłada do rozliczenia otrzymanych transz 	1	1	3	1	2	1

Nr referencyjny ryzyka	Ryzyko	Opis ryzyka	DW		IP WUP		IP ZIT	
			Ryzyko brutto	Ryzyko netto	Ryzyko brutto	Ryzyko netto	Ryzyko brutto	Ryzyko netto
		dofinansowania i nie dokonuje zwrotu niewykorzystanych środków.						

Arkusz 3 **Poświadczenia i płatności (PiP)** wypełniły:

- DW – Departament Wdrażania Funduszy Europejskich dla Kujaw i Pomorza
- IP WUP – Instytucja pośrednicząca we wdrażaniu FEEdKP – Wojewódzki Urząd Pracy w Toruniu
- IP ZIT – Instytucja pośrednicząca we wdrażaniu FEEdKP – Miasto Bydgoszcz

Nr referencyjny ryzyka	Ryzyko	Opis Ryzyka	DW		IP WUP		IP ZIT	
			Ryzyko brutto	Ryzyko netto	Ryzyko brutto	Ryzyko netto	Ryzyko brutto	Ryzyko netto
PiP1	Niekompletny/ nieodpowiedni proces weryfikacji wydatków	Weryfikacja wydatków może nie gwarantować, w zadowalającym stopniu, wykrycia nadużycia, co wynika z braku niezbędnych umiejętności lub zasobów w obrębie IZ/IP.	6	1	3	1	6	1
PiP2	Niekompletny/ nieodpowiedni proces księgowania wydatków	Proces księgowania wydatków może nie gwarantować, w zadowalającym stopniu, wykrycia nadużycia, co wynika z braku niezbędnych umiejętności lub zasobów w obrębie Wydziału Certyfikacji FEEdKP.	Wydział Certyfikacji FEEdKP nie przeprowadził oceny ryzyka nadużyć finansowych w związku z nieksięgowaniem wydatków w badanym okresie (rok 2023).					
PiP3	Konflikt interesów w IZ/IP	Członków instytucji może dotyczyć konflikt interesów, który niewłaściwie wpływa na zatwierdzanie płatności.	4	1	3	1	2	1
PiP4	Konflikt interesów w IK	Wydatki mogą być księgowane przez Wydział Certyfikacji FEEdKP, która ma powiązania z beneficjentem.	Wydział Certyfikacji FEEdKP nie przeprowadził oceny ryzyka nadużyć finansowych w związku z nieksięgowaniem wydatków w badanym okresie (rok 2023).					

Arkusz 4 **Zamówienia publiczne udzielane przez instytucje (ZP)** wypełniły:

- WZ – Wydział Zamówień Publicznych i Partnerstwa Publiczno-Prawnego
- IP WUP – Instytucja pośrednicząca we wdrażaniu RPO WK-P – Wojewódzki Urząd Pracy w Toruniu
- IP ZIT – Instytucja pośrednicząca we wdrażaniu FEdKP – Miasto Bydgoszcz

Nr referencyjny ryzyka	Ryzyko	Opis Ryzyka	WZ		IP WUP		IP ZIT	
			Ryzyko brutto	Ryzyko netto	Ryzyko brutto	Ryzyko netto	Ryzyko brutto	Ryzyko netto
ZP1	Unikanie wymaganej procedury konkurencyjnej	Pracownik instytucji unika wymaganej procedury konkurencyjnej, faworyzując konkretnego oferenta/wykonawcę przy otrzymaniu lub utrzymaniu przez niego zamówienia poprzez: -nieorganizowanie przetargu lub - dzielenie zamówień lub - nieuzasadnione stosowanie zamówień z wolnej ręki lub - nieprawidłowe przedłużenie okresu obowiązywania umowy	3	1	3	1	1	1

ZP2	Manipulowanie przebiegiem procedury konkurencyjnej	Pracownik instytucji faworyzuje oferenta w ramach procedury konkurencyjnej poprzez: - nadużycia w specyfikacjach lub - ujawnienie danych dotyczących przetargu lub - manipulowanie ofertami	3	1	3	1	1	1
ZP3	Ukryty konflikt interesów lub łapówki i nielegalne honoraria	Pracownik instytucji faworyzuje oferenta/ wykonawcę ponieważ: - wystąpił niezgłoszony konflikt interesów lub - wręczona została łapówka lub nielegalne honorarium.	3	1	3	1	1	1

Podsumowanie wyników i wnioski

Przeprowadzona ocena ryzyka nadużyć finansowych w ramach FEdKP nie wykazała obszarów narażonych w stopniu krytycznym na wystąpienie nadużyć finansowych (brak ryzyk netto o wartości powyżej 2).

Zespół stwierdził sprawność systemu zarządzania i kontroli FEdKP. Potwierdzono, że system jest prawidłowo i optymalnie zabezpieczony przed ryzykiem wystąpienia nadużyć finansowych i nie wymaga podejmowania szczególnych działań naprawczych.

Zespół zweryfikował narzędzie oceny ryzyka w oparciu o Wytyczne dotyczące unikania konfliktu interesów i zarządzania takimi konfliktami na podstawie rozporządzenia finansowego - Zawiadomienie KE (2021/C 121/01). Narzędzie zostało dostosowane do specyfiki FEdKP i jest modyfikowane na podstawie bieżących przypadków podejrzeń nadużyć finansowych i sytuacji występujących w procesie wdrażania FEdKP.

Kolejna ocena ryzyka nadużyć finansowych zostanie przeprowadzona do końca marca 2025 roku.

Wykaz skrótów

- FEdKP – Fundusze Europejskie dla Kujaw i Pomorza 2021-2027
- IK – instytucja księgująca wydatki, Wydział Certyfikacji FEdKP
- IP – instytucje pośredniczące we wdrażaniu FEdKP
- IZ – instytucja zarządzająca FEdKP
- Strategia zwalczania nadużyć – Strategia zwalczania nadużyć finansowych w programie regionalnym Fundusze Europejskie dla Kujaw i Pomorza 2021-2027
- Zarząd – Zarząd Województwa Kujawsko-Pomorskiego
- Zespół – Zespół ds. nadużyć finansowych w programie regionalnym Fundusze Europejskie dla Kujaw i Pomorza 2021-2027

Podstawa prawna

- rozporządzenie ogólne – Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 2021/1060 z dnia 24 czerwca 2021 r. ustanawiające wspólne przepisy dotyczące Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego Plus, Funduszu Spójności, Funduszu na rzecz Sprawiedliwej Transformacji i Europejskiego Funduszu Morskiego, Rybackiego i Akwakultury, a także przepisy finansowe na potrzeby tych funduszy oraz na potrzeby Funduszu Azylu, Migracji i Integracji, Funduszu Bezpieczeństwa Wewnętrznego i Instrumentu Wsparcia Finansowego na rzecz Zarządzania Granicami i Polityki Wizowej (Dz. Urz. UE L 231 z 30.06.2021 r., s. 159-706 z późn. zm.),
- Wytyczne KE – Wytyczne dla państw członkowskich i instytucji wdrażających programy – Ocena ryzyka nadużyć finansowych oraz skuteczne i proporcjonalne środki zwalczania nadużyć finansowych, (EGESIF_14-0021-00) z 16 czerwca 2014 r.
- Wytyczne dot. unikania konfliktu interesów – Wytyczne dotyczące unikania konfliktu interesów i zarządzania takimi konfliktami na podstawie rozporządzenia finansowego (2021/C 121/01 z 9 kwietnia 2021 r.)